రామసుబ్బు లీలలు
రంగప్రసాదమర్దనం

పాలగుమ్మి పద్మరాజు

సివిల్ ఎంజినీరింగ్ పాసై రామసుబ్బు

ఉద్యోగాన్వేషణలో ఆఖరికి హైదరాబాదు చేరుకోడం; అక్కడ కూడా కృతకృత్యుడు కాలేక, తిరిగి ఇంటికి చేరుకోడానికి డబ్బు లేక, హిమాయత్ నగర్‌లో తనపుట్‌బాల్ మిత్రుడైన యూసఫ్‌ఖాఁ బ్రహ్మచారి లాడ్జీలో చేరడం, తదనంతరం జీవితాన్నే ఒక ఆటగా పరిగ్రహిస్తే, ప్రధాన జీవిత సమస్య అయిన ధనార్జన అతిసులభంగా పరిష్కారమై పోతుందన్న జ్ఞానోదయం టాంక్ బండ్ మీద అతనికి కలగడం, అపైని బీరుసీసాల పోటీలో లక్షాధికారి రామయ్య చౌదరిగారి పుత్రరత్నాన్ని ఓడించి అయిదు వందలునెగ్గడం, అ తరువాత వేంకయోపాఖ్యానం, కామినీ రక్షణం, సభాపతి పరాభవం, వంటి అనేక లీలలద్వారా పరిమితమైన కీర్తి ప్రతిష్ఠలు సంపాదించడం, ఇతిహాస రూపంలో ఆంధ్రదేశ మంతటా ప్రతి ఇంటా ప్రచారం కావలిసిందే, అయితే, హైదరాబాదు సికింద్రాబాదు నగరాలలో నైనా వాటికి తగినంత వ్యాప్తి రాకపోడానికి కారణాలు రెండు. ఒకటి, అతనిచేతవంచితులైన ధనమేధా సంపన్నులు తమ పరాజయాన్ని బాహాటంగా చాటడానికి సుముఖులుగా లేక పోవడం. రెండు, కొంత సహజమైన కీర్తి విముఖత్వం వల్ల, కొంత భవిష్యత్తుకు అడ్డుతగులు తుందన్న సంకోచం చేత రామసుబ్బే తన లీలలను సాధ్యమైనంత రహస్యంగా ఉంచడం.

ఉద్యోగాన్వేషణ రోజుల్లో, రామసుబ్బుని అనుక్షణం రెండు మూడు ముఖ్య ప్రశ్నలు ఎదుర్కొనేవి. 'నీ ఇంటిపేరు?' దీనికి సమాధానం అంత స్పష్టంగా లేకపోతే ఉద్యోగ దాత వివరణకోసం, "నీకులం?" అని యధాలాపంగా అడిగినట్టో అడిగేవాడు. ఈ ప్రశ్నకి 'ఏమిట్లుమీరు?" అన్న రూపాంతరం కూడా కొందరు అధికారుల నోట్లోంచి వెలువడేది. మొదట్లో "నాకులం చెప్పవలసిన అగత్యంలేదు. ప్రభుత్వం కులతత్వాలు రూపు మాపాలని పట్టుదలతో కృషి చేస్తుంటే, మీరు నాకులం అడగడంలో సబబు ఏమిటి?" అని కాస్త కటువుగానే రామసుబ్బు ఎదురుప్రశ్న వేసేవాడు. అయితే ఇంటర్వ్యూలలో ఉద్యోగ దాత అడిగిన ప్రశ్నలకి ఆశ్రితుడు సమాధానం చెప్పాలి గాని, ఎదురు ప్రశ్నవెయ్య కూడదు. అంచేత రామసుబ్బుకి ఉద్యోగంరాలేదు. ఆ ప్రశ్నలకి సవ్యంగా సమాధానం చెప్పినా తనకి ఎలాగా ఉద్యోగం రాదని ఆ తరువాత అతనికి అర్థమైంది. అధమం అయిదేళ్ళ ఇంజనీరింగ్‌కి ఖర్చు పెట్టినంతైనా పెట్టుబడి పెడితేగాని, చిన్న ఉద్యోగమైనా దొరకదని అతనికి రుజువైపోయిన తరవాత, ఉద్యోగాన్వేషణకు స్వస్తి చెప్పి, రామసుబ్బు లీలలలో పడ్డాడు.

రంగ ప్రసాదమర్దనం అందులో మూడవ లీల. అయితే ఈ లీలలో రంగ ప్రసాద్‌గారి శరీరానికి కాదు మర్దనం జరుగుతా, మనస్సుకి, అభిమానానికి, గర్వానికి. రామసుబ్బు తన లీలలలో చట్టానికి దొరికి పోయేటంత అవివేకంగా ఎన్నడూ ప్రవర్తించలేదు—అతను కొట్టినవన్నీ, పోలీసు దెబ్బల్లాగ లోపలే తగులుతాయి. మెడికల్ సర్టిఫికేట్‌లకీ, క్రిమినల్ కేసులకీ దొరకవు.

పెర్మిస్‌లోంచి ఒక రాత్రి రామసుబ్బు బయటికి వచ్చి, స్కూటర్ ఎక్కబోతుంటే, పెద్ద ఓడలాంటి కారు మెత్తగా మెరుపులా తారు రోడ్డుమీద జారిపోయింది. వెనకాల ఎక్కుతూ యూసఫ్‌ఖాన్ అన్నాడు.

"భయ్యా! రంగ్‌పర్‌షాద్."

"సంతోషం."

"షంతోషం? బడా బద్మాష్. బిల్లీకి బిచ్చం పెట్టదు."

"ఏంచేస్తాం? కొందరికి పిల్లులంటే అయిష్టం."

"వాడ్కి మనుష్యులంటే అయిష్టం. కరోడ్‌పతి భయ్యా. ఒక్క పైసా చందా ఇచ్చీ ఎర్గడు. మినిస్టర్స్ కూడా ఏక్ రుపియా వసూల్ చెయ్యలేకపోయినార్."

"యూసఫ్? పాపం అతన్ని మనమే మంచి దార్లో పెట్టాలి."

"భయ్యా! నై చలేగా, లాభమ్‌లేద్."

"ఎందుకు లేదు? లక్షలకి లక్షలు లాభాలు ఆర్జిస్తుంటాడు. దొంగ అకౌంట్సు రాసి, పన్నులు ఎగ్గొడుతుంటాడు. బాంకులోనూ ఇనపెట్టిలోనూ డబ్బు మూలుగుతుంటుంది. కొంతైనా మనం కాళీచేసి పెట్టకపోతే ఆ డబ్బు బరువుకి కుంగిపోతాడు మనిషి. అన్నట్టు అతని వ్యాపారం ఏమిటి?"

'కంట్రాక్టర్. బిల్డింగ్స్, రోడ్స్, బ్రిడ్జెస్.'

"సివిల్ ఎంజినీర్ రామసుబ్బుకి పని

కల్పించకుండా, ఇన్ని కట్టడాలు కట్టించిన వాడు, మనకి నష్టపరిహారంగా పాతికవేలన్నా ఇవ్వకపోతే ఎలా?''

''పాతికవేలా? పాతిక పైసా ఇవ్వడు.''

ఆ తరవాత రామసుబ్బు ఏమన్నాడో స్కూటర్ చప్పుడులో యూసఫ్‌కి వినపడలేదు. అతడు ''క్యా.'' అన్నాడుగాని, రామసుబ్బు వివరించలేదు.

బ్రహ్మచారి లాడ్జ్‌లో గుడ్డలు మార్చుకుండానే రామసుబ్బు నలిగిపోయిన పక్కమీద పడుకున్నాడు. యూసఫ్ టీ కాచడానికి గాస్‌స్టవ్ అంటించాడు. రామసుబ్బు తన ఆర్థిక సూత్రాలు వివరించాడు, సిగరెట్టుపొగ వొదులుతూ.

'యూసఫ్'' ప్రతి రాత్రీ టీ కాస్తావు. ఇతర పానీయాలు ఎన్ని తాగినా, ఎంత తిండి తిన్నా, రాత్రి పడుకోబోయేముందు టీ తాగితేగాని నీకు నిద్రపట్టదు. అయితే క్రిందటి నెలకన్నా ఈనెల నీ టీ ప్రతి కప్పు అధమం రెండు పైసలైనా పెరిగింది. నువ్వు బీడీలు కాలుస్తావు, నేను సిగరెట్లు. రెంటి ధరా ఈ సంవత్సరం పెరిగింది. మన స్కూటర్ పెట్రోలు ధర పెరిగింది. బస్ టిక్కట్టువెల పెరిగింది. రైల్వే రేటు పెరిగింది. వేయేల జీవితంవెల పెరిగింది. కారణం ఏమిటి?''

యూసఫ్ టీ కలుపుతూ కళ్ళెత్తి చూశాడు.

''కారణం రంగప్రసాద్.''

యూసఫ్ నవ్వాడు.

''నిజం తమ్ముడూ? వాడు పెద్ద పెద్ద కంట్రాక్టు చేస్తున్నాడు. కూలీలు మొదలుకొని పై ఎంజినీర్ దాకా అందరూ చెమటోడ్చి వాడికోసం పనిచేస్తున్నారు. వాడేం జేస్తున్నాడు? చేసిన లాభం దాచేసి నష్టం చూపిస్తున్నాడు. ప్రభుత్వానికి పన్ను ఎగ్గొడుతున్నాడు. కంట్రాక్ట్ సొమ్ము ప్రభుత్వం వద్దనించి ముక్కు పిండి వసూలు చేస్తున్నాడు. ప్రభుత్వానికి డబ్బు కావాలి. వాడి వద్దనుంచి ఊడిపడదు. అంచేత ప్రభుత్వం ఏం చేస్తోంది? నీ 'టీ' మీద, నీ బీడీమీద, నా సిగరెట్టు మీద, నా డ్రింకుమీద, మన స్కూటర్ పెట్రోల్ మీద పన్ను వేస్తోంది. మనం అదనంగా ఇస్తున్న పన్నంతా ఏమైందన్నమాట? రంగప్రసాద్ దగ్గర చేరిందన్నమాట. అంచేత వాడు మనకిబాకీ, మనం వసూలుచేస్తాం. మనం పాతిక వేలదాక అదనంగా కట్టామా అంటే లేదనుకో, అయినా మనబోటి వాళ్ళసొమ్ము ఎన్ని పాతికవేలో వాడి దగ్గర మూలుగుతోంది. ఒక్క పాతిక వేలు మనం వసూలు చేస్తే కొంత కాకపోతే కొంతైనా లోకానికి న్యాయం చేసిన వాళ్ళమవుతాము.''

యూసఫ్ కళ్ళు ఆశగా మెరిశాయి. రామసుబ్బు గట్టిగా తలుచుకుంటే ఏదన్నా సరే సాధించగలడని అతని నమ్మకం.

రంగ ప్రసాద్ ఇల్లు బంజారాహిల్స్‌లో ఒక ఎత్తయిన కొండ కొమ్ముమీద వుంది. రామసుబ్బు స్కూటర్ స్టాండ్ మీద నిలబెట్టి, విశాలమైన ఆ ఇంటిమెట్లు సొంత మెట్లలాగ యెక్కాడు. ఒక బల్లవద్ద కూర్చున్న రిసెప్షనిస్టుకి తన కార్డు ఇచ్చాడు. కార్డువంక అతనివంక రెండు సార్లుచూసి, రిసెప్షనిస్టు పని ఏమిటో చెప్పమంది. రంగప్రసాద్‌గారి దర్శనం చేసుకోడం తప్ప తనకింకేమీ పని లేదన్నాడు రామసుబ్బు. త్వరలో ఆ మహనీయుడికి ఏ పద్మవిభూషణమో రాబోతుంది. అందుకు సహాయం చెయ్యడం తన విధి అనుకుని రామసుబ్బు వచ్చానన్నాడు. రిసెప్షనిస్టుకి ఈ ధోరణి అంతుపట్టలేదు. ఒక క్షణం అనుమానించి లోపలికి వెళ్ళింది. రామసుబ్బు మెత్తని సోఫాలో కూర్చుని బల్లమీదున్న దినపత్రిక తిరగ వేస్తుండగా రిసెప్షనిస్టు తిరిగివచ్చి, ఒక గదివేపు చూపించింది. రామసుబ్బు ఒక కమ్మని చిరునవ్వు ఆమెమీద పారేసి, తలుపు తెరిచి లోపలికి వెళ్ళాడు. పెద్ద బల్లవెనక, తిరుగుడుకుర్చీలో వింత చిరునవ్వు పెదవుల మీద బిగించి, రంగప్రసాద్ కూర్చుని వున్నాడు. రామసుబ్బు నమస్కారం చేశాడు. రంగప్రసాద్ తల ఊపుతూ యెదురుగా వున్న కుర్చీ చూపించాడు. రామసుబ్బు కూర్చున్నాడు.

''నాతో ఏమిటిపని? పాపి కొండల్లో వున్న నిధికోసం పదివేలు కావాలా? జపాన్ బంగారం కోసం పదిహేను కావాలా?'' అన్నాడు రంగప్రసాద్.

రామసుబ్బు ఒక చిటికసేపు బిత్తరపోయాడు. ఒక్క చిటిక సేపే.

''మీ యిష్టం. అందులో మీరు ఏది ఏరుకున్నా సరే. నాకు పాతికవేలు కావాలి'' అన్నాడు తాపీగా. రంగప్రసాద్ కళ్ళెత్తి చూశాడు, రామసుబ్బు సిగరెట్టుకోసం కోటు జేబులో చెయ్యి పెట్టాడు. రంగప్రసాద్ గంధపు చెక్కమీద దంతం పొదిగిన పెట్టె అతని ముందుకు తోస్తూ,

''ఇది రుచిచూడు. ఇంగ్లండ్ నించి నిన్ననే వొచ్చాయి.'' అన్నాడు.

రామసుబ్బు అందులో సిగరెట్టు తీసుకున్నాడు. అంటించాడు. రంగప్రసాద్ పెట్టె టప్పున మూస్తూ అన్నాడు,

''మిస్టర్! నీసంగతి నేనంతా వాకబు చేశాను. నీసంగతి కొంత కొంత నామిత్రులు వెంకయ్య, సభాపతి ద్వారా విన్నాను. తరవాత నా మనిషి ఒకడు నీ వెన్నంటి, నీ దిన చర్యంతా నాకు చెపుతుంటాడు నీ మిత్రుడు భాగస్వామి యూసఫ్‌ఖాన్ ఎలా వున్నాడు?''

రామసుబ్బుకి ఇప్పుడు సంకోచమంతా పోయింది.

''తమవద్ద పాతిక వేలకోసం ఆత్రంగా యెదురుచూస్తున్నాడు.'' అన్నాడు.

''అయితే అతను పాపం ఆ ఆత్రంతోటే చచ్చిపోవాలి. నా వద్దనించి పాతిక పైసలు కూడా వసూలు చెయ్యలేదు.''

''అది వివాదగ్రస్తమైన విషయం. అయినా మీ విశ్వాసాన్ని ప్రశ్నించడానికి రాలేదు నేను. ప్రస్తుతం బాంగ్లాదేశ్ కాందిశీకుల సమస్య దేశానికి గడ్డు సమస్యగా పరిణమించింది. ప్రజాధనం కోట్లకు కోట్లు అక్కడ ఖర్చు పెట్టవలసి వస్తోంది.''

''ఆ సందర్భంలో ముఖ్య మంత్రిగారు, సెంట్రల్ మినిస్టర్స్‌లో ఒకరు, నాకోసం, తిరిగారు కాని వారికి నేనంద లేదు. ఎదట పడి లేదని వారి మనస్సు నొప్పించడం నా కిష్టంలేదు. ఏమైనా వాళ్ళ కాంట్రాక్ట్స్ చేస్తూ

న్నాను గదా, ఏమైనా బాంగ్లాదేశ్ కాంది శీకులకు నావద్ద నించి దమ్మిడీ ఎత్తు ఉప కారం జరగదు. ఆ సంగతి అధికారులకే అర్థమైంది.''

''బాంగ్లాదేశ్ కాందిశీకుల సంగతి ప్రభుత్వం చూస్తోంది. దేశంలో అంతకన్న బాధపడుతున్న ప్రజలు అనేకులున్నారు. వారి తరఫున తమ వద్దనుంచి వసూలు చెయ్యడానికి వచ్చాను.''

''ఎలా వసూలు చేస్తావు? పిస్టల్ తీసుకొచ్చావా? నన్ను బెదిరించి చెక్కు తీసుకు పోతావా?''

''నే నవతలికి పోగానే మీరు బ్యాంకుకి ఫోన్‌చేసి, ఆ చెక్కుకి డబ్బు ఇవ్వ వద్దని హెచ్చరిస్తారుగా? అదేంలాభం? అదీగాక పిస్టల్ చేతపట్టుకుని వ్యవహారాలు సాగించడం నా పద్ధతికి విరుద్ధం.''

''విన్నాను. నీ పద్ధతులు చాలా చట్టసమ్మత మైనవట.''

''అన్నట్టు మీ మిత్రులు చెప్పే వుంటారుగా.''

''నా టైమ్ చాలా విలువైనది.''

''అవునవును. నిమిషం వెయ్యి ఖరీదు.''

''ఏ లెక్కని?''

''నాతో సరిగ్గా పాతిక నిమిషాలు మాట్టాడారు—పాతికవేలకి.''

రంగప్రసాద్ నవ్వాడు.

''సరే. అయితే పాతికవేలు ముట్టినట్టేగా? గుడ్‌బై.''

రామసుబ్బు లేచాడు. రంగప్రసాద్ చెయ్యి అందించాడు. కరచాలనం పూర్తి కాకుండానే రామసుబ్బు అన్నాడు,

''మిస్టర్ రంగప్రసాద్! ఈరాత్రి నాతో డిన్నర్ చెయ్యడానికి మీకేమైనా అభ్యంతరం ఉందా?''

''ఎక్కడ?''

''మీ ఇష్టం, రిట్జ్?''

''సరే. ఎన్ని గంటలకి?''

''మీ ఇష్టం. ఎనిమిది?''

''సరే.''

ఆ రాత్రి రంగప్రసాద్ కారు దిగగానే రిట్జ్ మానేజర్ అతి మర్యాదగా ఆయన్ని

హోటల్‌లోకి తీసుకుపోయాడు. ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటుచేసిన గదిలో రామసుబ్బు యూసఫ్ కూర్చునివున్నారు. అప్పటికప్పుడే యూసఫ్‌కి డ్రింకువల్ల గాజుకళ్ళు పడ్డాయి.

''ఆదాబ్'' అన్నాడు యూసఫ్. పాతకాలపు మర్యాద ననుసరించి ముందుకి వంగి సలామ్ చెయ్యబోయి, పడిపోబోయాడు. టేబిల్‌ని ఆనుకున్నాడు. టేబిల్ పడబోతుంటే రామసుబ్బు పట్టుకున్నాడు.

''తమవంటి గొప్పవారిని కలుసుకోడంతోటే. నా మిత్రుడికి ఆవేశం, ఆందోళన ఎక్కువయాయి. అంత మనిషి ఉన్నాడుగాని, అంతా గుండెకాయే, దయచెయ్యండి.''

మానేజర్ కుర్చీ వెనక్కి లాగాడు. రంగప్రసాద్ కూర్చున్నాడు.

స్కాచ్‌విస్కీ, ఆ తరువాత షాంపేన్, పదిమంది వెయిటర్లు, అంతా రంగప్రసాద్ గమనిస్తూనే వున్నాడు. వ్యాపారంలో ఎందరో తన చేత తాగించి లాభం పొందాలని చూశారు. వాళ్ళ తరం కాలేదు. ఈ కుర్ర కుంకా?

''నా చేత తాగించి నీ పంతం నెగ్గించుకోవాలని చూస్తున్నావా?''

రామసుబ్బుకే మాటలు తడబడ్డం మొదలుపెట్టాయి.

''తాగిన స్థితిలో....ఎవడేం చేసినా వాడు దానికి బాధ్యుడు కాడు'' అన్నాడు.

''నే నెంత తాగినా మాట, మనసు తడబడవు.''

''చూస్తున్నాగా? మీరు కొరకరాని కొయ్యలై పోయారు నాకు.''

'అయితే ఓటమి ఒప్పుకున్నావన్నమాట.'

''కంఠంలో—అదే ప్రాణం ఎక్కడుంటుంది?... ఎక్కడుంటే ఏం?....ప్రాణం ఉన్నంతవరకు—ఓటమి ఒప్పుకోడం—నా....తత్వానికి విరుద్ధం....''

''అయితే ఏం చెయ్యదలుచుకున్నావు?''

''మిస్టర్ .... ర్రంగప్ .... ప్రసాద్,'' అన్నాడు రామసుబ్బు.

రంగప్రసాద్ వెటకారంగా అతనివంక చూశాడు.

''మీరు పాతికవేలకి చెక్కు ఇవ్వండి.... అది నేను....మ్....మ్....మార్చేస్తాను.''

''నీ తరం కాదు.''

''ఎంత ప....ప....పందెం?''

''నీ దగ్గరేముంది నాతో పందెం వెయ్యడానికి!''

"ఇన్సల్ట్" అంటూ పాస్‌బుక్ రంగ ప్రసాద్ మీద పారేశాడు రామసుబ్బు. అందులో పదిహేనువేలుంది.

"పదిహేనువేలు పందెం అందునుగాని. ఓడిపోయాక నువ్వు వీధిని పడాలి."

"మిస్టర్ రంగప్-ప్రసాద్! మీరూ నేనూ వీధులోంచి.... వొచ్చిన వాళ్ళమే. తిరిగి అక్కడికి_పోడానికి_ఐయామ్ రెడీ మీకు భయమా? పాతికవేలకి చెక్కు రాయండి. ఆ తరవాత నా చాకచక్యం చూడండి." రంగప్రసాద్ అతనివంక చూశాడు.

"తాగినవాడిని అన్యాయం చెయ్యడం—అన్యాయం." అన్నాడు.

"అది పొరబాటు మీరు డబ్బు పోతుందని భ భ భయపడుతున్నారు. ఒప్పుకోండి" అన్నాడు రామసుబ్బు.

రంగప్రసాద్‌కి అభిమానం ఒచ్చింది.

"ఫూల్! అయితే ఇప్పుడే చెక్కు రాసిస్తాను. రేపెల్లా మారుస్తావో చూస్తాను మార్చలేకపోతే నీ పదిహేనువేలూ నా కిస్తావా?"

రామసుబ్బు రెండురోజుల తరవాత తేదీ వేసి, పదిహేనువేలకి చెక్కు రాశాడు.

"ఏమయ్యా లక్షాధికారీ! నలభై వేలకి చెక్కు రాయి బేవుంటే."

"నలభై వేలకా?"

"పాతికవేలు చందా నిరుద్యోగ సంస్థకి. పదిహేను పందెం. ఓడిపోయానని ఒప్పుకుంటే, రాయొద్దు. భయం వేస్తోందా?"

రంగప్రసాద్ అసహ్యం వ్యక్తపరిచే చిరునవ్వుతో నలభై వేలకి చెక్కు రాశాడు. రంగప్రసాద్ రామసుబ్బు చెక్కులు మార్చుకున్నారు.

యూసఫ్‌ఖాన్ ఏడవ స్వర్గంలో గుర్రు పెడుతున్నాడు.

ఇల్లు చేరడంతోటే రంగప్రసాద్ హైదరాబాద్ స్టేట్‌బాంక్ ఏజెంటుకి ఫోన్‌చేశాడు.

"ఏజెంటుగారూ! నేను, రంగప్రసాద్ మాట్లాడుతుంటా రేపు ఒక బేరర్ చెక్కు వొస్తుంది, నలభై వేలకి నెం. హెచ్. ఎస్/7-17220. అది పాస్ చెయ్యొద్దు. కారణం తరవాత చెపుతాను."

తరువాత పదిహేనువేలు సంపాదించిన గర్వంతో సుఖంగా నిద్రపోయాడు. రంగప్రసాద్.

మరునాడు ఉదయం బ్రేక్‌ఫాస్ట్ చేస్తుంటే రిసెప్షనిస్టు కుమారి హైదరల్లీ ఒక దినపత్రిక పట్టుకుని వచ్చింది. చాలా ముఖ్యమైన పనుంటే తప్ప కుమారి హైదరల్లీ అలా చొరవ చేసి డైనింగ్ రూంలోకిరాదు. రంగప్రసాద్ సగం చిరాకు కుతూహలంతో ఏమిటి విశేషమన్నట్టు ఆమెవంక చూశాడు. ఆమె క్షమాపణ పూర్వకంగా అంది,

"క్షమించండి, ఈ పత్రికలో...."

అంటూనే పత్రిక అతనిముందు పెట్టింది.

మొట్టమొదట అతన్ని ఆకర్షించింది అతడు నిన్న రాత్రి రామసుబ్బుకి రాసి ఇచ్చిన చెక్కుఫొటో, పెద్దదిగా పేజీ మధ్య అచ్చుపడింది. బొమలు ముడివేసి పైన చదివాడు రంగప్రసాద్.

"అటు సూర్యుడు ఇటు పొడిచినా ఇంత ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు. ఏ సంస్థకీ ఏ వ్యక్తికీ ఇంతవరకు నయాపైసా యిచ్చి ఎరగరు రంగప్రసాద్‌గారు. ఒక్కసారిగా ఇంతటి దాతృత్వం ఆయనలోంచి పుట్టుకొచ్చిందంటే ప్రపంచంలో ఎనిమిదవ వింతగా దీన్ని పరిగ్రహించవచ్చు. ఒకటి కాదు రెండుకాదు. ఒక్కసారిగా నలభై వేల రూపాయిలు "ముఖ్యమంత్రి బాంగ్లాకాందిశీకుల నిధికి వీరు విరాళం ఇచ్చారంటే అది హైదరాబాదేకాదు, యావద్భారత దేశం హర్షించదగ్గ విషయం. సదరు చెక్కు పాఠకుల కోసం ఈ క్రింద అచ్చువేస్తున్నాం."

పత్రిక పేరు అభ్యుదయ తెలంగాణా!

రంగప్రసాద్‌కి మతిపోయింది. చెక్కు ఇప్పుడు ఆపేస్తే ముఖ్యమంత్రి గట్టిగా తలుచుకుంటే, తనకి నలభై లక్షలు నష్టం రావచ్చు. అసలువిరాళం ఇవ్వకపోవడంవేరు. ఇచ్చిన తరవాత చెక్కు ఆపెయ్యడం వేరు. బ్రేక్‌ఫాస్ట్ పూర్తి చెయ్యకుండానే ఫోన్ దగ్గరకుపోయి, హైదరాబాద్ స్టేట్‌బాంక్‌కి ఫోన్ చేశాడు రంగప్రసాద్. అవతల ఏజెంటు ఫోన్ ఎత్తగానే,

"ఏజంటుగారా? చూడండి, నలభై వేల చెక్కున్నానే, నిన్నరాత్రి పాస్ చెయ్యొద్దని ఫోన్ చేశాను.అది తిప్పేశారా కొంపతవ్వి?"

ఇంకా అది బాంక్‌కి రాలేదని తెలిశాక కాస్త తాపీగా ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు రంగప్రసాద్. తరవాత అన్నాడు.

"మరేం లేదు. ఆ చెక్కు పాస్ చెయ్యండి."

రంగప్రసాద్ ఆందోళన అంతటితో తీరలేదు. అన్యాయంగా నలభై వేలు పోయాయన్న బాధ ఒకపక్క పీడిస్తుండగా, బ్రేక్‌ఫాస్ట్ పూర్తిచేసి ఇవతలకి రాగానే నలభై ఆరు ప్రజాసంస్థల ప్రతినిధులు చందాల కోసం వొచ్చి కూర్చున్నారని కుమారి హైదరల్లీ కబురు తెచ్చింది.

"చూడు. నే నిప్పుడెవరినీ చూడను—చూడదలుచుకోలేదు....

అలాకాదు—అకస్మాత్తుగా పొద్దున్న ప్లేన్‌లో బొంబాయి వెళ్ళిపోయారు. ఎప్పుడొస్తారో తెలియదని చెప్పు."

చందాలకు వచ్చినవాళ్ళు వెళ్ళిపోయినా, రంగప్రసాద్ మనసు మనసులో లేదు. ఎవ్వరికీ చెప్పకుండా కారు వెనక తోట పక్కకి తెప్పించుకుని, ఆయన కరీంనగర్ బంగాళాకి వెళ్ళిపోయారు.

అమ్మ గాడిదకొడుకు! రామసుబ్బు ఎంత ఎత్తు వేశాడు! కాని ఒకటే రంగప్రసాద్‌కి సంతృప్తి. ఆ నలభై వేలలో ఒక్క దమ్మిడీ వాడికి దక్కదు. ముఖ్యమంత్రి బాంగ్లా నిధికి పోతుంది.

కరీంనగర్‌లో రాత్రంతా మనసు తేటపడ్డంకోసం ఆసనం సేవించి, రంగప్రసాద్ కుతూహలంకొద్దీ మరునాడు అభ్యుదయ తెలంగాణా పత్రిక తెప్పించాడు. అందులో రెండవ పేజీలోపడ్డ సవరణ పిడుగులా అతన్ని దిగ్భ్రాంతుణ్ణి చేసింది.

"సవరణ: నిన్నటి మా పత్రికలోపడ్డ ఒక వార్తలో చిన్న పొరబాటుంది. శ్రీరంగ ప్రసాదరావుగారు విరాళం ఇచ్చింది బాంగ్లా కాందిశీకుల నిధికి కాదు. నిరుద్యోగుల నిధికి. ఆ సంస్థ తరఫున శ్రీ రామసుబ్బుగారు ఆ మొత్తం స్వీకరించారు."

కుర్చీలో వెనక్కి నీరసంగా జేర్లబడి, రంగప్రసాద్ తనలో తను అనుకున్నాడు! "రామసుబ్బూ! నా కన్న గట్టివాడివి, సందేహంలేదు."